Valiokunnan mietintö SiVM 2/2019 vp─ K 4/2019 vp

Sivistysvaliokunta

Eduskunnan kirjaston kertomus vuodelta 2018

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunnan kirjaston kertomus vuodelta 2018 (K 4/2019 vp): Asia on saapunut sivistysvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:
- johtaja Antti Virrankoski, Eduskunnan kirjasto

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Sivistysvaliokunta korostaa, että kirjastoilla on yhteiskunnassamme aina ollut tärkeä ja monipuolinen sivistystehtävä. Kirjastojen toiminnalla edistetään väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin sekä monipuoliseen tietoon. Eduskunnan kirjasto, joka kuuluu eduskunnan kansliaan, palvelee eduskuntaa toimialaansa kuuluvin tavoin, toimii eduskunnan keskusarkistona sekä julkisena oikeudellista tietoa, yhteiskuntatietoa ja eduskuntatietoa välittävänä keskuskirjastona. Julkisena tutkimuskirjastona kirjasto on Suomessa ainutlaatuinen.

Kirjaston aineiston mitattavissa olevat käyttömäärät olivat vuonna 2018 edellisten vuosien tasolla, mutta sekä kirjalainojen että kävijöiden määrät ovat huippuvuosia alemmat. Tieto- ja itsepalveluyhteiskunnassa tiedon ja aineiston äärelle pääsee nykyään helposti, jolloin kirjastoon tullaan hakemaan yhä enemmän vaativaa asiantuntijuutta ja neuvontaa ongelmatilanteisiin. Kirjastossa käydään siksi takavuosia vähemmän mutta toimeksiannot ovat entistä haastavampia. Valiokunta pitää erittäin tärkeänä, että kirjaston henkilökunnan osaamista kehitetään vastaamaan toiminta- ja tietoympäristön jatkuvaa muutosta ja että tiedostamalla keskeiset palvelutarpeet kirjasto voi jatkossakin parhaalla mahdollisella tavalla tavoittaa asiakaskuntansa.

Valiokunnan saaman tiedon mukaan kirjasto on tilana pääosin varsin esteetön. Varsinaisen esteettömyyden lisäksi on syytä painottaa myös palvelujen entistä laajempaa saavutettavuutta, jonka yhteydessä on muun muassa arvioitava verkkopalvelujen käytettävyyttä. Valiokunta pitää hyvänä, että eduskunnan verkkopalveluiden osalta tehdään parhaillaan tähän liittyvää kehitystyötä, jossa kirjastokin on mukana.

Valmis
5.0

Kirjaston aineistokokoelma on kirjaston ydin. Kirjaston asema oman alansa keskuskirjastona näkyy ja asettaa paljon odotuksia. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan kirjasto on kyennyt vastaamaan odotuksiin hyvin ja saanut kokoelmastaan kiitosta vuodesta toiseen. Valiokunta pitää erittäin hyvänä kirjaston käynnistämää kirjastojärjestelmän hankintayhteistyötä muiden tieteellisten kirjastojen kanssa sekä tapahtumayhteistyötä Keskustakirjasto Oodin kanssa. Kirjasto on ollut mukana eduskunnan avoimen datapalvelun kehittämisessä, ja palvelu on avattu käyttöön kesäkuussa 2018. Valiokunta pitää tärkeänä, että tämän datan hyödyntämistä kehitetään sekä eduskunnan että laajemmin koko yhteiskunnan tarpeisiin.

Kertomusvuonna kirjasto oli aktiivisesti mukana eduskunnan päätöksenteon tietotukihankkeessa, jossa kartoitetaan lainsäädäntötyön tiedontarpeita ja kehitetään saadun käyttäjätiedon avulla palveluja, kuten kirjaston tietopalvelun tarjoamaa säädösvalmistelun tietotukipalvelua ja eduskunnan elektronista kirjastopalvelua. Sähköisten kirjastopalveluiden kehittämisen johtoajatuksena on saattaa entistä paremmin tietoa ja aineistoja päätöksentekijöiden tarpeisiin oikea-aikaisesti ja helposti käytettävässä muodossa. Valiokunta korostaa tutkitun tiedon merkitystä poliittisen päätöksenteon perustana ja pitää erittäin tärkeänä, että tietotukihankkeen yhteydessä kehitetään uusia tietotuotteita, joilla kirjasto voi nykyistä paremmin tarjota valmiiksi arvioitua tietoa lainsäätäjien käyttöön. Kirjaston nykyiset tietopaketit ovat jo sellaisenaan hyvä ja oikean suuntainen alku.

Sivistysvaliokunta pitää erittäin huomion arvoisena sitä, että kertomusvuoden aikana kirjaston veteraanikansanedustajien muistitietoarkisto nimettiin vuoden arkistoteoksi pohjoismaisen arkistojen päivän yhteydessä. Muistitietoarkisto on kansainvälisestikin ainutlaatuinen, ja siihen sisältyy jo vajaat 430 haastattelua.

Kertomuksen sekä saamansa selvityksen perusteella sivistysvaliokunta arvioi, että kirjasto on toiminut menestyksekkäästi palvelutehtävissään ja että kirjastoa on siten vuonna 2018 hoidettu hyvin.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Sivistysvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy kannanoton kertomuksen K 4/2019 vp johdosta.

Valiokunnan kannanottoehdotus

Eduskunnalla ei ole huomautettavaa kertomuksen johdosta.

Valiokunnan mietintö SiVM 2/2019 vp

Helsingissä 14.6.2019

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Mia Laiho kok
jäsen Ritva Elomaa ps
jäsen Eeva-Johanna Eloranta sd
jäsen Janne Heikkinen kok
jäsen Veronika Honkasalo vas
jäsen Eeva Kalli kesk
jäsen Hilkka Kemppi kesk
jäsen Kimmo Kiljunen sd
jäsen Noora Koponen vihr
jäsen Johan Kvarnström sd
jäsen Anders Norrback r
jäsen Minna Reijonen ps

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Kaj Laine